

PERŽVALGA.

— Lietuvos moteris daug augščiau pasirodė suprantančiomis savo padėjimą, negu — paimkim pavyzdžiui, amerikietės moteris. Čionai (Amerikoje) jau daug metų moteris turi progą išgauti sau, lygias su vyrais pilietiškas tiesas, o vienok da suvisu mažai ką tepadarė ir tedaro. Lietuvoje gi vos prabrėško šiokia-tokia laisvė jau moteris sukruoto jieškotis savo tiesų. Vilniuje ir apielinkėse p. Puidienė surinko net 434 moterių parašus ir išsiuntė peticiją Dumon, kad sulygintų moterių su vyrais tiesas. — Suprantama, kad peticijomis lietuvės sau tiesų neiškovos (ir kokias tiesas gali iškovot, ar tas, kurių ir vyrai neturi?), bet jau pats tas bruzdėjimas turi labai malonią išvaizdą.

— Mums praneša, kad p. Fr. Matulaitis šiomis dienomis užbaigė Baltimores kolegijoje medicinos mokslą ir gavo gydytojaus diplomą. Dr. Matulaitis apsigyvensęs bene Rytinėse Valstijose.

— Amerikos moterių sociališčių sąjunga mūs prašo pranešti lietuvių visuomenei, jog minėta sąjunga įkuria Chicagoje savo mėnesinį žurnalą: „The Socialist Woman“ (Moteris socialistė). Pradės išeiti pradžioje birželio. Rėdys garai raštininkė Josephine Conger-Kaneko. Kaštuos metams 35c. Adresas: „The Socialist Woman“, 619 E. 55-th str. Chicago, Ill.

— Praėjusiame numeryj rašėm apie atkeliavimą Amerikon tulo socialdemokrato Antonvo, nario R.S.D.D.P., kurs ketina pasidaruoti tarpe lietuvių. Nepatėmiję gerai į pranešėjo žodžius, pasakėm, jog atkeliavusis yra lietuvis. Tuomtarpu pasirodo, jog jis yra rusas, tik lietuviškai mokantis kalbėt, ir imantis arti

prie širdies lietuvių darbininkų reikalus.

— „Katalikas“ pranešė, jog Chicagos kriminalistų teismas pasmerkė garsingąjį lietuvių „kunigaikštį“, Ant. Joci, aštuoniems mėnesiams sunkaus kalėjimo ir 200 dol. pabaudos, kurios jeigu neužsimokės, irgi turės už ją atsėdėti. — Čionai kalba einasi apie tą Joci, kurs anais metais Philadelphijoje išleidinėjo savaitinį „Lietuvis“, paskiaus Chicagoje pardavinėjo neesančius namus, farmas ir dvarus, ant galo praėjusiuose metuose buvo įkūręs Brooklynė orinę kompaniją, figuruodamas po slapyvardžiu Menčikov ir susidėjęs su Boliu Vytautu, alias kunigu Šlamu; ten juodu sutvėrę kompaniją „Pasaulio pirkliškas susivienijimas“, apsiskelbę buvo leisti laikraštį „Pasaulė“ ir suspėjo kaip nuo ko švelniai dolerius išvilioti. — Teip tai liudnai ir užsibaigė mūsų „kunigaikščio“ karjera, — kalėjimo durimis. Kunigaikštis įkliuvo, bet kunigas, kaip mažesnis, pasmuko....

— Pasklido paskala, buk lietuvių kunigėliai susitarę nušiušti į S. L. A. Seimą, Clevelandan, savo delegatą (Sus. L. R. K. vardu). Tikslas esąs toks: kunigai bandyę patraukti tautiečius į savo pusę ir statyti išvien koloniją (prieglaudos namą). Ant kiek paskala teisinga, nežinia.

Iš Lietuvos.

Joniškis (Šiaulių apskr.)

Kunigo pamokslai. Mūsų naujasis klebonas kun. Butkus labai mėgsta per pamokslus keikti socialistus. Ypač gi tiems nabagams teko nedėlioje sausio 21 d., mat tuomet per pamokslą labai stropiai gynė ponų reikalus, sakydamas, kad dvarai tai jų šventa savastis. Labiausiai gi kunigėlis pyko už tai, kad atsiranda tokie

žmonės, kurie sako, kad kunigams žemė neturėtų prigulėti, nes tai, girdi, būtų šventvagystė.

Valsčiaus reikalai. Sausio 26 d. buvo valsčiaus sueiga, kuri tarp kitko peržiūrėjo pereitųjų metų išlaidas ir darbus valsčiaus valdininkų. Iš jų žmonės buvo neužganėdinti, todėl juos atstatė. Dabar turime raštininką lietuvi, kuriam pridėjo 100 rub. algos, už tai, kad jis prižadėjo vesti kai kurias knygas vien tik lietuviškai, kai kurias gi lietuviškai ir rusiškai. Teismo pirmininką išrinko patį iš teisėjų tarpo, nežiurdami, kad seniau žemiečių viršininkas jį skirdavo. Kitiems valsčiaus valdininkams algas teip paskyrė: teismo pirmininkui 60 r., kitiems teisėjams po 40 r., mokytojams gi rusams sumažino: pirmam jam 150 r., antram jam 100 r. per metus. Mažindami mokytojams algas žmonės sakė, kad tegul tik atsiųstų mokytoją lietuvi, tai jam duotų didesnę algą.

Peržiurint pereitųjų metų išlaidas, daug surasta visokių bereikalingų išlaidų, todėl žmonės žada kontroliuoti savo pinigų išlaidas.

Pilviškiai. Pilviškių „Žiburys“ yra sumanęs pastatyti namą vadinamajai prieglaudai ir susirinkimams; patarus kunigams, nutarė imt višminėtamjam tikslui po 10 kap. už kožną velykinę kvitelę. Tas namas iš vienos pusės būtų gers daiktas, bet iš kitos tai ypatingas reikalas „Žiburio“. Namas pastatytas visų žmonių pinigais, tektų vien tik „Žiburiui“. o prie „Žiburio“ tik labai maža dalis žmonių priguli. O kokia iš tos prieglaudos būtų nauda, reik abejoti: jei dar „špitolės“ užimtos klebono kumečių, tai ir su prieglauda gali teip-jau atsitikti. Kai kurie parapijiečiai, patyrę, jog jau kalėdodami kunigai pane-

vali ima „grivinas“, nutarė paduoti klebonui protestą. Suzinoję kunigai, jog vieną šventadienį renkami tam protestui parašai (jų buvo surinkta virš 50) pasiskubino per kun. Kulikaucką prieš sumą apgarsinti bažnyčioj, jog tam namui nebuvę ir nebusią imti su prievarta pinigai, tik imsią nuo to, kas duosiąs savo valia.

Kas čia pamelavo, ar „bedieviai“ ką rinko parašus, ar kun. Kulikauckas, pamatysime iš to fakto. Kalėdodamas klebonas Švilpa kaime Užpilvių nuo Antano Lokaičio pareikalavo (žinoma, kalėdą atsiėmęs) 10 kap. prieglaudai; tas žmogus, būdamas gričelninkas, atsakė, jog esąs bėdinas ir neištenkęs pinigų nė svarbesniems reikalams. Tuos žodžius išgirdęs šoko Švilpa supykęs ir užkirto: „atsakei lyg koks *nedaverka*, buk be *spaviednės*“. Teip pasakęs, išėjo, nepalikęs velykinės kvitelės.

Nežinau, kaip galima manyt apie tokį pasielgimą: ar tai panevali veržimas, ar tai iš geros valios davimas? Man ne suprantama. Bet ką gi darysi?! Daug ką kunigai pasako yra nesuprantama. Gal neužilgio ir už įėjimą į bažnyčią reikės mums mokėt pinigai kaip ir už kviteles....

Tą atsitikimą reikale galima paliudyt keliais liudininkais.

Traškunai. (Ukmergės apskr.). Blogas laikas užstojo, kuomet Ukmergės apskrityje pradėjo viešpatanti isprauainkas Markovas. Ši „caruką“ mes pažinome jau gruodžio mėnesyje, kuomet jis pirmą kartą su gaujomis sargybinių važinėjo po apskritį teip maždaug mus „laisvus ukėsus“ sveikindamas: „jūs, biaurybės, kvailiai! aš tukstantį jūsų galvų nuimsiu, nutrįsiu, ir šlapia neliks“!

Na ir pradėjo „trinti“.

Rodos iš viso pasaulio surinko visas dvikojų veislės biaurybes, rodos šnipų maru visą

apskritį užkūrė! Šnipai, tós žmonijos šiukšlės, kaip piktos dvasios, slankioja tarp žmonių, įsiveržia į jų namus ir visur sėja nelaimę, neramybę, baimę...

• Iki ko daėjo šnipų įsivyravimas, šioki-toki nūvokimą duos šie pavyzdžiai:

Kovo 4 d. tulas šnipas įlindo į krautuvninko Petkuno namą ir atkišęs revolverį sušuko jo jaunai dukterei: „aš revoliucionieris iš Vilniaus, duok revoliucijos reikalams pinigų; aš revoliucionieris... prisipažink: iš to ir to gavai proklamacijų: prisipažink, nes tuo šalta paliksi"! Paskui Petkunytė to paties šnipo buvo areštuota (ant rytojaus ją antstolis paleido).

Tą pačią dieną kitas šnipas Baltakis šovė į politiškaį prasiškaltelį Didžiulį, išleista ant parankos. Didžiulis turėdamas liudininkus apskundė šnipą. Nabagas! turbūt nežinojo, kas per figura Rusijoje šnipas! Didžiulis tapo tuo areštuotas; taip pat ir sunus studentas, o šnipas da ir šiandien tebesivalkioja liuosas savo biauų darbą tebevarydamas.

Tą pačią dieną Traškunuose buvo sargybinių primušta du vyru. Vienas už tai, kad išdrįso paklausti, už ką jo draugą muša.

Kiek sauvaliavimo, kiek baisenybių vienoje dienoje mūsų mažoj apylenkėj!

Nuolatinės kratos—pas mus paprastas daiktas. Tik pas vieną Jonelį—Gudelių sodžiaus ukininką buvo nuo naujų metų lig šiam laikui tris kartus krečiama. Kratos atliekamos nakties metu. Sargybinių sauvaliavimas tiesiog neįtikėtinas; jiems esant, baugu per miestelį pereiti!

Žmonės, ant kurių policija turi nemalonią akį nežino ką bedaryti: vieni ketina, pametę viską, bėgti užsieniu, kiti slapstosi.

Atstovai! apginkite mus nuo

policijos ir šnipų sauvalės!

Kuomet mes susilauksime svarbiausio ir reikalingiausio įstatymo — apie ypotos ir namo nepaliečiamybę?

Kuomet bus suvaržyta policijos sauvalė?

Kuomet bus panaikinti ištvirkę, sužvėrėję sargybiniai?

Šatės (Telšių apskr.) Čia antru kart tapo suimtas studentas Maskvos universiteto J. Gedminas už platinimą atsišaukimų prieš rinkimus į Dumą.

Žalpiai (Raseinių apskr.) Žalpių dvarininkas p. Pluščevskis turi pusėtinai girios. Nekuri laiką jis čėdijo (turbūt, laukė pabrangstant), bet paskui ėmė pardavinėti žmonėms po sklypelį. Žmonės džiaugėsi, kad pats ponas pardavinėja, kad ilgam užteks girios visai apielinkei. Bet virto kitaip! Gerai sako priežodis: „Ponu nesidengk, vandeniui nesiremki!“ Ėmė ir pardavė visą girią žydui. Nuėjo pas žydą pirkti, bet ans sakė nė vieno rasto neparduosias tik šakas ir ant lotų, ir kvietė žmones vežti nukirstus medžius ant Dubisos. Visi žmonės baisesiai piktinosi iš tokio pasielgimo. Palei mūsų daržus, sako, užaugo, o dabar nė už pinigus negali gauti.

Per valsčiaus sueigą tapo pakeltas tas klausimas. „Žemskis“ patarė neit vežt ir neduot per savo lauką vežt. Taip so diečiai ir padarė.

Žydas ir nieko nelaukė, parsigabeno iš Kražių sargybinius su urėdninku ir jiems lydint gabena medžius ant Dubisos, o iš ten į Prusus. Dabar mes ir nežinome, katras vyresnis, ar žemskis, ar urėdninkas? Toliau jau nevažiavo per mūsų laukus tik aplinkiniai ponai davė savo arklius ir leido per savo dvarus važiuot. Išvežta iš viso 25,000 rąstų!

„Liet. Ukininkas“.

Vilniuj nuo 2 iki 4 balan-

dzio dienos karo teismas nagrinėjo 11-os Kybartų gyventojų (Suvalkų gub.) bylas. Jie buvo kaltinami už ginklų gabenimą iš Prusų, bet visi liko išteisinti. Teismo pirmasėdžiu buvo generolas baronas Osten-Sakenas, gynė: Gruzenbergas, Vrublevskis, Tarchovskis ir Sipilinas. Kaip praneša „Rieč“, iš Virbalio žandarų viršininko, papulkininko Mesojiedovo, parodymų išsiaiškino, kad ten labai daug tamsių darbų atlieka patys valdžios tarnai. Taip, antai, anuose laikuose buvo nusiųstas į Virbalį ištirti tariamąjį dalyką dabartinis dumos sargybos viršininko pagalbininkas, Ponomarevas; norėdamas augštyti iškilti, jis net taip toli nuėjo, kad norėjęs į paties Mesojiedovo vežimą (automobilį), kuriuo jis važinedavo į Prusus, įdėt revolverius ir dinamito, kad paskui jį galėtų gerai įklampinti. Ponomarevas pats pirkdavęs ginklus ir duodavęs kam-nors juos per sieną gabent, o paskui suimdavęs. Patyręs apie tai, ginklų pardavėjas jį gerai apkulęs ir net ploščių perplėšęs.

Kalvarija (Telšių pav.) Pajutęs Alsėdžių urėdninkas Bakunas, kad kovo 25 d. buvo bažnyčioje išmėtyti kokie tai atsišaukimai, 29 kovo atvyko į Kalvariją gaudyti tų mėtytojų. Šnipų įpirštas, nuvyko pas miestelį gyvenantį škaplierininką V. Jošką. Iškrėtė visus kampus, bet nieko nerado. Išėjęs po kratos namo, urėdninkas isgirdo per miestelį važiuojant žmonių būrelį, dainuojant marselietę ir šaudant. Visas miestelis didei nusigando, tai išgirdęs, bet nieko tokio būsais paskui nepasirodė, tik išryto rado išmėtyta visur daugybę Kauno gub. atstovų atsišaukimų. Žmonės labai maloniai juos skaitė. Baisus dabar galvasukis šnipui Štulpiui — ir makaulė gali persprokti, teisybę betyrinėjant!

Troškunai (Ukmergės p.). *Krata.* Kovo 12 Kupiškio pristovas su sargybinių gauja padarė kratą Nokonių kaime pas našlę M. Jonelienę. Jieškojo ginklų, bet rado tik surudijusį kažin-kurių metų pištalieta. Žmonės kalba, buk to paties kaimo viena boba užkvietus policiją.

Josvainis (Kauno pav.). *Krata.* Kovo 17 Josvainio urėdninkas su sargybinių iškrėtė Pilsupių V. Ribelį. Išlandžiojo, iššnipinėjo visur, jieškodami revolverio ir pušantro pudo rąstų, kuriuos, anot jų žodžių, atgabėnė čia prieš 4 savaites. Bet varkšų vargas ant nieko nuėjo. Vistik paėmė, galbut, širdies nuraminimui, du kalendoriu (Darbininkų ir Vilniaus), knygą „Ruduo“, „Pradinę geografiją“, „Juokdario“ N1, „Skardo“ 8 numerius ir du „Kovos“ numerius. Urėdninkas šokinėjo ant Ribelio, buk jis agituojęs, buk vaikų mokyklon mokyties neleidžias. Ant galo, sustatė protokolą ir liepė jam pasirašyt, bet tas atsisakė. Keikdamas ir grasindamas išvažiavo su savo sėbrais.

Šiauliai. *Suėmimai.* Kovo 18 čia suimti keturi vyrai: Juozas Praniulis, Juozas Trinkas, Vincentas Norkus ir Juozas Raudzevičius. Du iš jų už mėtymą bažnyčioj atsišaukimų.

Paežerių valsčius (Vilkaviškio pav.). *Krata.* Balandžio 17 (4) d. 4 sargybiniai, pasikvietę šaltyšių, padarė kratą Naudžių kaime pas Juozą Rimšą. Iškrėtė kambarius, augštą, kamina, klėtyj drapanas išsvėdino, lovas perklojo, išuostė tvartus (kutes), kluoną bet niekur nieko nerado. Tamsuoliai sargybiniai paėmė vieną „Rinkinėlių vaikams“.

Senapilė (Suvalkų gub.). *Kratos.* Balandžio 4 Senapilės sargybinis Kazys (pavardės nežinau) nuvažiavo svečiuoties

į Oškavilius (Šunskų valsčiaus) pas šaltyšių Tamošių Staniškį. Tuo tarpu Senapilės pavieto kancelerijoj pajuto, kad išten išnykę keletas šautuvų ir revolverių. Valdžios tarnams puolė į akį Kazio draugavimasi su Staniškium. Tapo padaryta pas šaltyšių krata ir rasta pora šautuvų. Jis teisinosi, kad priiminėjęs nuo Kazio ginklus, kad paskui galėtų jį patį su visais jo ginklais atiduot policijai. Kazi areštavo, o Staniškis laisvas. Kaip spėjama, dėl to paties Kazio buvo krata ir pas Juozą Kalėdą, Kumėlonių kaimo, netoli Senapilės. Rado pas jį porą svarų parako, patronų ir šautuvą iš kancelerijos. Buvo da Senapilėj krata pas Draugelį; vietoj ginklų, pas jį paėmė „Ežio“ 15 knygelė ir „Revoliucijos dainas“: „Skardas“ liko nepaliestas.

Runkiai (Veiverių vals., Senapilės pav.). „Pergeras“ žmogus. Runkių sodžiuje gyvena garsus visoj šitoj apygardoje valdžios miško sargas (strielčius) ukininkas Vincas Zemaitaitis. Jisai labai uolus šnipas, atsidavęs su dušia ir kunu valdžiai, didžiausias laisvės priešas ir, ant galo, nužmus mažesniųjų engėjas. Nors jisai apie skaitymą ar rašymą išmano tiek, kaip kiaulė apie žvaigždes, vienok puikiai atlieka savo juodus darbus. Pernai jis buvo tiesiai užvedęs sargybinius ant tulo S., dalinančio atsišaukimus, bet tam buvo pranešta, ir jis laimingai išspruko. Jo moterų liežuviai labai ilgi: kiekvieną apšviestėsnį žmogų moka kuobiauriausiai apšmeižti. Visa jo šeimyna—tai veiklus juodašimčių lizdas. Pernai, kada mūsų apielinkėje šėlo kazokai ir kankino nekaltus žmones, jie vyzgė iš džiaugsmo, kad greit visi „cicilistai“ busią, kaip šunys, iškarti, ir busią labai smagu gyventi. Dabar jis dieną ir naktį gerai apsiginklavęs, tarsi gyvena

tarp pasiūčiausių žvėrių; nuolat giriasi, kad jei šimet ateitų „cicilistai“ tai, kaip varles, iššaudytų; bet nebeatėsią, giridi, — jau visi iškarti... Kazin, vyruti, ar neperankstybas tavo džiaugsmas? Prie šnipinėjimo, kratų darymo ir bausmių skyrimo už peržengimą girios įstatymų jis pirmutinis. Nuolatiniai jo svečiai — tai sargybiniai ir šiaip girių lūpikai. Be to jis ne koks bežemis ar mažžemis, bet ukininkas, turintis pusėtinai lauko. Darbininkus moka išnaudoti kuobiauriausia. Taip, pernai metą turėjo tarnaitę. Darbo be galo, o algos 13 rub. Varkšė netverus po pusei metų išėjo, gavus už darbą rublį „pradotko“ pradžioje metų; džiaugėsi dar skarmalus atsiėmus, — kad kiek, ir tie butų likę. Bernui buvo algos 18 rub. Kada tasai vasarą teip-pat norėjo išeiti, tai Žemaitaitis prigrasė, kad už tai atiduosiąs tiesiai į katorgą. Vieną kartą bernas parsinešė iš Višakio Rudos porą lapelių ir knygutę žaliais viršeliais. Žemaitaitis, kaip žvėris, puolė ant berno, ir butų tikrai užmušęs, jei tas nebutų spėjęs į girią išbėgti. Paskui, kaip perėjo karštis, tai tėviškai patarė, kad šiukštu prie „cicilistų“ neitų, nes kitaip reikėsią visų amžių kirmyti.

Be samdomų darbininkų, Ž. da turi apšėiai baudžiauninkų. Baudžiauninkai — tai visi aplinkinių sodžių bežemiai ir mažžemiai. Kiekvienas, kuris į metus kartą ar du parsineša iš girios glėbį malkų, sausų lapų ar samanų maišą, kiekvienas, pagaliaus, kas pagiryje gyvena, — kiekviens toks privalo darbymetėje ar patsai eit, ar kitą į savo vietą pasamdyt ir tiek dienų dirbti, kiek pagal jo nužiūrėjimą priguli. Tokiu būdu buna nu-dirbti visi jo lauko darbai. Bet, kaip matos, dar ir tai žmogui sunku; butų jam gaidina, kad kiekviens baudžiau-

ninkas da ir savo valgiužėitų pas jį dirbti.

Yra da Runkiuose du Ž. broliui: Antanas ir Juozas. Tuodu ir aršūs prispaudimo šalininkai, nors ir netokie gudrus. Antano pačios liežūvis teip-pat labai prie politikos linkęs.

Kužiai (Šiaulių pav.). Mūsų kunigas Mikuza mėgsta išgerti. Pasigėręs jis tankiai apleidžia savo pareigas, ir žmonės, atvažiuavę krikštinti vaiką ar vežti pas ligonį, tankiai negali per ištisą dieną sulaukti kunigo. Galų gale parapijo jis pasiskundė dėl to vyskupui, bet už kunigą užsistojo jo bičiuliai, Stonis ir Birutis, patraukė da kitus į jo pusę, ir jis ir toliau liko.

Apskritai imant, žmonės čia tamsūs; jeigu kas ką skaito, tuoj „cicilistų“ vadina ir šalinasi nuo jo; labai prilipę prie degtinės.

Ylakiai (Telsių pav.). *Tėvų tamsumas.* Girdenių sodžiaus jaunikaitis, Adolfas Dembinskis, pasiėmė nuo savo kaimyno pasiskaityt keletą knygelėlių apie ukį ir šiaip „nekalto“ turinio. Pamačius tai motina, gindama vienutinį savo sunų nuo pragaro baisybių, tuoj sučiupo tas knygeles ir sudegino. Tarp kitų sudegė ir vyskupo Valančiaus Palangos Juzė, apsvilo Veito „Kiaulės“... Kunigai gali džiaugties, matydami tokius gausius savo pamokslų vaisius.

„Skardas“.

Isz Didž. Britanijos.

Vasario 3 d. šių metų, Burnbanko lietuviams atlaikė kun. Čiuberkis pamaldas ir pasakė pamokslą, po kurio pridurė paraginimą, kad čionykščiai lietuviai neskaitytų tokių laikraščių, kokių jisai nepavelija, butent; „Lietuvos Ukininko“, „Naujosios Gdynės“ ir „Skardas“. Pasirodė, kad kunigėlio

visai nežinoma, kas ant svieto dedasi, nes „N. G.“ senei jau buvo numirusi, bet jis ją ir numirusią vis da keikė. „Skardas“ tada vos da tik buvo pasirodęs pirmasis numeris; tą kn. Č. prakeikė — jojo užgimimą ir gyvenimą, podraug ir jojo skaitytojus; aiškiai prigrumojo tiems, kurie skaitys tuos laikraščius, kad jie niekur negaus išrišimo. Pavelijo skaityti tiktai kunigų leidžiamus laikraščius, ir nurodė, kad Seinuose išeinąs laikraštis „Šaltinis“. Tą liepė butinai skaityt, sako: tokį laikraštį, kaip „Šaltinis“, turite parsišauktį kiekvieną stubą; tokius skaitydami nepaklysite, bet stačiai į dangų pateksitė. — Šiteip kunigėlis tvirtindamas, ne nepasijunta begėdiškai meluojant; juk „Šaltinis“ prikimštas juodašimtiniais siundymais lietuvių ant lietuvių, piudymais brolių su broliais. Regis, kad dangų Kristus ne už tą prizadėjo, bet už artimo meilę. — Pasidėkvojant kun. Č. apaštalavimui, ir pasklido „Šaltinis“ mūsų miestelyj, — jau skaito 5 ar 6 ypatos. Užtiesą kun. Čiuberkis atlieka caro valdžiai nemažą tarnystę, nes „Šaltinis“ gana karštai nedorą caro valdžią užtaria. Užsijima kun. Č. da ir šnipinėjimais, — per išpažintį kiekvieną lietuvi kvočia: ar neskaitai kokių bedieviškų laikraščių ar knygų?

Aitvaro Vaikas.

Politiszkos žinios.

Rusija. Senoja tai yra caro Duma 14 gegužio puikiai laimėjo, pasisekė socialdemokratams nustumtį kampą. Dailikas tame. Buvo pakeltas klausimas apie nužudytus Maskvoje 4-ris revoliucionierius. Mat jie buvo užpuolę ant policijanto. Karo lauko teismas pasmerkė visus 4-ris visam gyvenimui kalėjiman. Bet tuomi nebuvo užganėdintas Maskvos general-gubernatorius Herkel-

man; jis reikalavo juos nužudyti; teismas savo pirmąją iš-tarmę sulaužė, perkratė bylą iš naujo ir vyrūkus nusprendė pakart, ką tuojaus ir išpildė. Taigi Dumos kairesniejie atstovai — socialdemokratų ir revoliucionierių, pareikalavo, kad valdžia išduotų atskaitą iš tokios matomos žmogžudystės ir kad patrauktų atsakymui budelį Heršelmaną. Peikė tokį valdžios darbą ir demokratai. Bet kada prisiejo Dumai priimti rezoliuciją, — socialistai sutaisė aštrią, tokią, kokia linkui valdžios budelių priguli; bet čionai jau išsikišo demokratai, kurie įnešė gana švelnią rezoliuciją, kuriai pagaliaus nė ministeriai nesipriešino. Ta švelnioji rezoliucija didžiūma balsų ir tapė priimta. Sulyg jos, valdžia nėra spiriama, bet prašoma peržiūrėti maskviečių revoliucijonierių bylą. Jeigu ji to ir nepadarys, tai Duma užpakalyje savęs nepasilaiko jokių priver-timo tiesų. — Po teip smagaus socialistų apgalėjimo, valdžia įnešė Dumai čielą masą naujų projektų, tarpe kurių yra ir apmokėjimas Japonijai 46 milijonų rublių už rusų suiminių užkaiymą.

Nauji faktai išėjo į eikštę apie pasikėsinimą ant caro gyvasties. Pasirodo, vienok, kad tai darbas buvo teroristų, kurie ištaisę buvo suokalbio plianą ir pasekmingai jį vykdė per čielus 4 mėnesius, iki sujėmė vieną caro ypotos sargą, kurs prisipažino kaltu ir kitus išdavė. Apie 30 ypatų caro dvare suareštavo.

Partija teip vad. „spaliečių“ gegužio 19 d. pradėjo Peterburge savo kongresą. Atstovai visi laisvės priešininkai, nutarė kovot su revoliucija, išreiškė Dumai papeiką, kad nenumalšinsi bruzdėjimų, paskui pasiuntė carui telegramą, kurioje išreiškė visupadoniausius jausmus, pasveikino su pasitai-kingia. Jį vygi caro gimtine die-

na ir išliejo „spaliečiai“ savo džiaugsmą, kad išliko caras gyvas nuo praėjusios savaitės teroristų pasikėsinimo.

Revoliucionierių Duma, Londone, laiko savo posėdžius didelėje slapybėje, neįstengia įkišti savo snapo nė vietinių laikraščių korespondentai. Tiek yra žinoma aplamai, kad visas kongresas trokšta revoliucijos ir taisy jai plianus, kad galutinai išverst dabartinį Rusijos rėdą. Kongresas susideda iš šiokių partijų: 83 atstovai socialistų, „bolševikai“, 79 — „menševikai“, 54 — bundistai, 39 — lenkai ir 24 latviai. Visi socialistai ir kairiejie. Caro valdžia apskelbė, kad kiekvieną iš jų tuojaus snjims, kaip tik įkels per rubežių koją. Ypa-tingai galanda dantį ant socialistų. vado Lenino (Uljanovo).

Gegužio 17 įvyko Lodzėje baisūs darbininkų išmušimai. Mat, ties Kutnero verpinyčia kas ten užpuolė ant krasos vežimo, nušovė vieną kazokų sargą ir pažeidė kitus tris; paskiaus pastvėrė 2,000 rubl. ir paspruko. Atšvilpė tada bu-ris kazokų ir atkeršijo minėto pabrinko darbininkams: įpuolė vidun jėmė į visas pusis šaudyt, 21 padėjo negyvai, 47 sunkiai sužeidė. Darbininkai visai nekaltai tapė išžudyti, nes jie nieko bendro neturėjo su užpuolikais ant pačtaljonų. Mieste pakilo didelis bruzdėjimas ir šauksmas keršto prieš valdžią.

Netoli Helsingforso, Suomijoje, kaime Haapela policija surado didelį revoliucionierių arsenalą (ginklų sąkrovą). Sujėmė kaime 11 vaikinių — rusų.

Indija. Londono laikraš-čiai praneša rusčias žinias iš Rytinės ir Pietinės Indijų: indiečiai organizuojasi prieš Anglijos valdžias; tulose vietose jau buvo ir užpuolimai ant anglių viršininkų. Luknowe gyven-tojai nudaužė nuo karalienės V. etovylos karūną. Lyallpuroje

pasipylė po visą kraštą indijiečių agitatoriai. Miestą Madras apšaukė valdžia ant aštriosios apsaugos tiesų ir sutraukė daugelį kariumenės.

Prancuzija. Pietinių kraštų darzininkai, susirinkę skaitliu 180.000 ypatų į miestą Perpignan, gegužio 19 d. padarė milžinišką demonstraciją, reikalaudami valdžios, kad ji uždraustų gerimus pramonininkams dirbti falšyva vyną. Mat darzininkai šįmet labai daug surinko vynuogių, iš kurių jie daro vienintelį pragyvenimą. Bet pramonininkai vynuogių nebeperka, nes jie išmišijo dirbti vyną iš kokių ten žalionių su cukrumi, ir tuomi didelį skaitlių darzininkų privedė prie bankruto. Demon-stracijos apsiėjo ramiai.

Švedija. Ikišioliai čionai buvo dubeltavas parlamentas, t. y. provincijose žmonės rinkdavo atstovus į du Atstovų Rumus. Tie du rumai ir sprendė visus šalies reikalus. Šę savaitę tokia rinkimų sistema tapė pačių Rumų panaikinta, ir nuo šio laiko pasilieka tik tai vienas Atstovų Rumas.

Buvo įnešimas duoti mote-rims lygias rinkimų tiesas, vienok jis nelemtai nupuolė. Todėl ir ant toliaus Švedijos moteris bus nuo viešo gyvenimo atstumtos.

Netoli nuo Štokholmo, miestelyj Hernosand iškilo didelis lentų pjovinyčiose straiakas. Savininkas dr. Kemp, atgabeno minias straiaklančių; bet jų neprileidžia prie darbo netiktai patis strekieriai, bet ir jiems prijaučianti visuomenė. Jau kelios dienos, kaip einasi kruvini suairėmimai tarpe straiakierių ir straiaklaučių, kuriems pastariesiems ant pagalbos atėjo ir kariumenė.

Vokietija. Gegužio 17 d. netoliesia Visbadeno buvo pasikėsinimas ant kaizerio Viljaus gyvasties; pravaziuojant

kaizeriui automobiliu, kažkas iš krumo paleido storą šuvį, kurs vienok prašvilpė pro šalį, nes kaip ir ką prijausdamas, paleido vežimą į patrakusį greitumą. Szovėjas dingo, kaip į žemę prasmego.

Isz Amerikos.

A teiviai dauginasi — valdžios gusčioja.

Kiekvieną mėnesį, ateivių biurai išleisdami imigrantų statistiką dejuoja, kad nesvietiškai daug atkeliauja žmonių. Iš tikro skaitlinės parodo, kad ateivystė didinasi. Teip, New Yorko priplaukose balandyje pribuvo 133,452 žmonės. Užstojusio gegužio keletas dienų parodė, jog šį mėnesį atvyksta kur kas daugiau už balandį. Gegužio 11-tą tik per vieną dieną penkios linijos atgabeno suviršum 5,000 žmonių. O kur gi da kitos priplaukos! Ellis Island viršininkai sako, jog jie da nematą ateivystės sustojimo zenklų. — Keliauja žmonės labiausiai iš Skandinavijos, Vokietijos, Italijos, Austrijos ir Vengrijos. Bet iš Mazosios Rusijos atvyksta kita tiek, kiek iš visų viršui minėtųjų kraštų. — Kas bus, — krupčioja čionykštes valdžios: — joki atėivystės aprubežiavimai josios nesustabdo, prie visokių naujų tiesų ateiviai prisitaiko? Kas bus, gusčioja abejotinai tyro kraujo yankėsi, — kada Amerikoje bus didžiūma europiečių? — Suprantama, kad tuščia baime jie savo galvas kvaršina: nieko blogo nebus, — čionai žmonelės keliauja sau duonos jieškoti, o ne yankių išvaikyt. Ateiviai greitai pastoja geriais piliečiais ir savo dvasišku bei fizišku trinsu daugina Amerikos turtus. Amerika — da labai plati, da milžiniški josios plotai teberiogso neapgyventi čionykščių kapitalistų ir valdžios rankose. Da visą Europą čionai gali sutilpt.

Didelė, baisi,
istoriška prova.

Nedideliame Idaho valstijos miestely, Boise City, gegužio 9-tą d. prasidėjo garsingas procesas,—tai teismas Vakarinės Anglekasių Sąjungos trijų vadovų: Moyerio, Haywoodo ir Pettibone, kuriuos atgal bus metai, kaip kapitalistai iš namų išvogė ir įdėjo kalėjiman. Juos kaltina buk su jų žinia buvęs 1905 m. užmuštas Idaho ex-gubernatorius Steunenberg. Pasiremia ant šių dviejų argumentų: 1) Steunenberg buvęs labai anglekasių neapkenčiamas už jo pirmesnius žiaurius darbininkų persekiojimus; 2) tulas Orchard (pusiau-idi-jotas kriminalistas) buk prisi-pazinęs, kad jį anglekasiai samdė nudėti Steunenbergą. Ar apskundimas teisingas, labai abejotina. Tyrinėjimai parodė, kad Steunenberg turėjo daug priešų ir tarpe kapitalistų, kurie galėjo jį dėlei kokio nors keršto nugaluot (tas Amerikoje tankiai pasitaiko); toliaus, Orchardo ir kitų liudininkų „prisipazinimus“ ištraukę detektyvai prikišę aniemsiems revolverius į krutinę; beto, tuos „prisipazinimus“ kapitalistų valdžia sargiai nuo visuomenės kavoja, — matyt, nelabai čysti. Ant galo pats procesas yra vedamas nelegališku budu. Nelegališkai apkaltintuosius iš namų išvogė, nedavė jiems parašyt apsiteisinimo, teip vad. „habeas corpus“, neprijėmė jokios kaucijos, nedaleidė čielus metus su savo šeimynomis pasimatyt, pats Ruzveltas, — kaipo kapitalistų užtarėjas, — agitavo prieš sujimtuosius; ant galo nedavė kaliniams į rankas nė tojo apskundimo, prieš kurį teisme jie butų prisiruošę apsigint. Darbininkų spauda aiškiai tamė mato, jog kapitalistai, ypatingai kasyklių savininkai visą savo įtekė ir įvairius įrankius panaudoja, kad nuzudyt minėtus angliakasių vadovus, kurie labai gąblai

suorganizavo Vakarinių Valstijų anglekasius, vedė didelius streikus ir nesidavė papirkt, kaip kad daro Mičelis ir Gompersas.—Taigi, toji byla dabar prasidėjo. Abi pusės prie jos prisirengę: kapitalistai turi iš savo pusės papirktus ir pribaugintus liudininkus, šnipus, detektyvus, turi supabikuotus įvairiausius darodimus; ant galo, užpakaly turi vietines valdžias (jų įstatytas), turi miliciją ir net Ruzveltą; apskųstieji turi iš savo pusės geležines grotas ir visos Amerikos darbininkų simpatiją. Organizuoti darbininkai ir socialistų partijos išreiškė simpatiją sumitiesiems darbo vadovams per apskritus metus, prakalbose, demonstracijose ir spaudoje; visa Am. sudėjodesėtkus tukstančių dolerių vedimui provos ir sumitųjų apginimui. Pasamdyti geriausi Amerikos advokatai, kaip: Darrow, Richardson ir Wilson. Boise miestelis prisipildė zingeidžiais žmonėmis, reporteriais, agitatoriais, na — ir šnipais. Gubernatorius patraukė čionai valstijos miliciją ir du pulku kariumenės. Idant neiškiltų sumišimai, apšaukė miestelį Boise ant nepaprastos apsaugos, uždraudė ant gatvių laikyt prakalbas. Kiekvieną iš kitur atvažiuojantį ištiria, iškvočia dar ant stoties. Tokia baimė kapitalistams, kurie rengiasi teisti savo aukas! Teismas nepaprastas. Kuomijis užsibaigs nieks nežinō. O interesuojasi juomi ne tik tai 80 milijonų Amerikos gyventojų, bet ir kiti kraštai.

Pennsylvanijos
kasyklių apyskaita.

Per prabėgusius 1906 metus Pennsylvanijos kasyklėse išimta kietųjų anglių 64,410,277 tonų, iš kurių 56,624,032 t. išvežta ant rinkos, 6,426,911 suvartota kurui pačiose kasyklėse ir 1,359,334 t. parduota smulkiems vertelgoms ir angliakasiams.

Viso labo išdirbta per me-

tus 206 dienos; darbininkų dirbta 166,175. — Mirtinai sužeista ir užmušta 557 darbininkai, o nepavojingai sužeista — 1,212.

Metuose 1905 buvo išimta kietųjų anglių viso 129,532,989 tonai, iš kurių 95,403,068 išvežta ant rinkos, 2,838,851 suvartota kasyklėse ir 1,028,004 parduota angliakasiams ir vertelgoms. — Išdirbta per metus 234 dienas; darbininkų buvo 172,928; mirtinai sužeista ir užmušta 477, o nepavojingai sužeista — 1,160.

Iš tų apyskaitų matome, kad 1905 m. daugiau darbininkų dirbo Pennsylvanijos kasyklėse ant 6,753, o sužeidė ir užmušė mažiau ant 132 ypatų. Kaip pastebėtinai baisyn ir pavojingyn eina darbininkų sąlygos kasyklėse! — Prieg tam pasižiūrėjus į abelnas išimtųjų anglių apyskaitas, pastebim, jog praėjusiuose metuose kasyklių industrija žymiai buvo nupuolusi žemiau už pirmesnius metus. O šįmet dar žemiau puola.

Turtingi vagiliai
išjuokia sudžią.

Anądien Suvienytų Valstijų aprinkiniame teisme buvo perkratyta Chicagos ir St. Paul geležinkelių vagystės. Darodyta, jog geležinkelių berdrovė padarė 15 didelių pražangų, už kurias viso labo išėitų užmokėti pabaudos apš \$3,000,000. Bet geležinkelių atstovas, žinodamas, kad tos pabaudos teismas neuždės, jeigu patįs geležinkeliai prie kaltybės neprisipazįs, ir neprisipazino. Sudžia, nenorėdamas, kad jo triusas nueitų ant vėjo, priprašė atstovą geruoju, kad nors prie keleto kaltybių prisipazintų. Tas sutiko ir prie dviejų lengvesnių prisipazino, — bet su taja išlyga, kad likusių 13 kaltybių bus dovanota. Teip sudžia ir padarė: tryliką griekų vagiliams atleidė, o už du paskyrė \$20,000 bausmės, kurią sumą švilpauddamas atstovas išėmė iš

port-sigaro ir numetė juokdamas sudžiai ant stalo. — Matai kaip gera turtingam vogti.

New Yorko

žmogžudystės.

Miesto biuras apskelbė žmogžudžių ir sumušimų apyskaitas. Pasirodo, kad per prabėgusius (1906 m.) New Yorke buvo bylų apie užmuštus ir mirtinai sumuštus žmones — 748, tuomtarpu metuose 1905 buvo tik tai 661. Taigi New Yorkas žmogžudystėse puikiai žengia pirmyn.

Pats gelbėtojas
prazuvo.

Gegužio 15 susikulė didelis traukinys ant stoties Maysville, Ky. keliolika žmonių baisiai sutraiškė. Kadangi aplinkui labai toli gyventojai, todėl iš Covingtono buvo išsiųsta kitas traukinys, su daktarais ir maistu. Bet traukinys gelbėtojas pagalbos nenunešė, nes vos išvažiavus iš vietos ir pats iššoko iš rėlių ir susikulė: prieg tam du savo pasażiru užmušė. — Puikus Amerikos geležinkeliai!..

Kur dingsta

atkeliavę merginos?

Lenkų dienraštis „Dziennik Ludowy“ pagriebė už gala baises paslapties siulą. Jau nuo keleto metų vis ėjo gandai, kad iš New Yorko priplaukos kaži kur dingsta atkeliavę europietės, ypač lenkiutės merginos. Dingo jų gana daug, bet vis negalima buvo žinoti: iš kur jos prapuola — ar iš priplaukos, ar jau išleidus miestan. Kovo 13 d. prapuolė tokiu pat budu iš Rusijos atkeliavusi tula Buchanoviutė. Bet ant laimės pasisekė surasti pėdsakus. Pasirodė, kad ji prapuolė lenkų kunigėlių „Šv. Juozapo Prieglaudos Name“. Bet tenai užsigina. Vienok yra stiprus darodimai, kuriais užsiėmė daugelis žmonių, ir kurie padės atrast nevien prazuvusią Buchanoviutę, bet ir šimtus kitų merginų. — Akyva bus da- žinoti, kur „prieglauda“ savo

globėtines padeda, — daugelis mena, kad bene bus tai begėdiška pirklystė žmogiškuoju „tavėru“... ✓

Streikas ir kruvinos riaušys.

San Franciske, Kalifornijoje, jau antrą savaitę streikuoja gatvinių karų tarnai. Karų geležinkelio savininkai atgabeno darbininkus iš kitur ir pastatė į streikierių vietą. Streikieriai anądien susitare streiklaužiams išperti kailį, bet čionai jau to tik ir laukė ant jų galvos atgabenta milicija: kaip tik streikieriai pradėjo einančius nuo darbo skebus gaudyt, tuojaus kareiviai paleidė į streikierius ugnį. 3 nušovė, daug mirtinai sužeidė. Beto daugelį streikierių policija įkėlė kalėjiman. Keletą dienų veliaus vel tas pats atsikartojo. Bet čia jau dalyvavo ir streikieriams prijaunantiji publika: 14 gegužio minios užpuolė ant skebais varomų karų, išdaužė akmenais langus; keletą ypų gavo ir pasazieriai, kuriuos išlipusius iš karų streikieriai su savo draugais gaudė ir apkulė. — Sataikos galo da nesimato.

Ko mums reikia?*)

Ir ištikro, ko mums, Amerikos lietuviams moksleiviams pirmųjų-pirmiausiai reikia, jeigu mes norime turėti nors šiek tiek žymesnę kertele savoje visuomenėje? Žymesnę. — nes moksleiviui butinai tokia privalo priklausyti: moksleivys — tai nauja (šviežia) sėkla visuomenės dirvoje. Žiurėk: ukvedys, prasimanęs sau „šviežios“ sėklos, butinai jai paskiria patogesnę aruodėlį, o sėdamas ją, visuomet ir dirvą pataiko! Na, o Amerikos lietuvis — moksleivys, teipgi dar ką tik atsiradusi „šviežioji“ sėkla. Jeigu jau tik vardas „šviežioji“, — šiame atvejuje,

*) Iš „Jaunimo Sapnai“ Nr.

studentas, — skiria jau moksleiviui patogesnę aruodėlį-kertele mūsų visuomenės opinijoje; jeigu pastaroji (opinija) gali jam skirti net ir patogesnę dirvos gabalėlį, tai jau jisai privalo pasirupinti ištikrųjų tokią opiniją palaikyti. — Tai gi vėlei, — ko mums reikia?

Kur viens — tai ne du, o kur du — tai ne viens, — sako patarlė. Na, o mūsų studentų — ar vienas, ar du, jų yra daugiau! — Kai-kas ir mūsų daug ir mumise daug ko pamato, tečiaus kai-kas ir visai mūsų nepatėmija. O kodėl? Dėlto, kad mes, nors jau ir reiškiamo šoki-tokį žiupsnelį skaitlinėse, tačiau gyvenime esame greičiaus pavieniais „vienas“. Kiekvienas mūsų — skyrium reiškia „daug“, kiekvienas savaip susitvėręs sau atskirą svietelį pasidare, šnypščiamė sau, kaip kas išmanome. Kiekvienas bando me dar pasikakinti savu „svieteliu“. Išsiknūtę gušteles kiekvienas savame „svietelyje“, mes ne ne pamislijame apie savo bendrą tikslą. Ar gi mes butume ištikro dar tiek nepribrendę, kad neįstengtume purptelėti iš tų guštelių ir atsizvelgti į „studentų“ užduotį? Ar gi ištikro mes dar nepažįstame vertės draugijinio gyvenimo ir ar gi jau mus niekas neįjungtų į draugę per glamonėjantį mus, moksleivio „studento“ vardą?!

Ne! Mes esame dar tik jauna atžalėlė, mūsų ugis — tai dar tik šviesiai žaliuojąs brazdas; kaip brazdas neturi brandumo vien dėlto, kad jisai yra brazdas, teip ir mūsų tarpe, jei nėra dar nieko žymesnio bendro, tai vien tik dėlto, kad mes esame tik jaunasai ugis. Tačiau tatai nereiškia, kad mes galime, susidėję sau ramiai rankeles, sėdėti ir savo subrendimą pavesti globai visagalio laiko. Ne!

Jau mes pats turime savimi pasirupinti, nes iš pašalės kai-

kas jau ir teip perdaug apie „studentus“ rupinasi...

Kur viens — tai ne du, o kur du — tai ne vienas!...

Dar gerokai prieš „Jaunimo Sapnų“ pasirodymą, jau buvo paklibintas per laikraščius — Amerikos Lietuvių Moksleivių Sąjungos klausimas. Bet ką gi? Net atbalsių truksta tam klausimui! O kodėl? — Ne, čia jau kits dalykas, — tik mes zinome, čia nekalti, — mes dar turime pakaktinai laiko, pakol... kas nors įtaisys „studentams“ saitelius, na ir surazgys! Juk teip!?

Tai ko gi mums moksleiviams dabar pirmųjų-pirmiausiai reikia?

Mums reikia savo atskirieji „svieteliai“ sujungti į draugę! Sujungti teip, kad mes reikštume šį-tą „vieną“. Tam tikslui reikia vienyšančio mus vidurėlio. Vidurėlio, kurs būtų atspindžiu mūsų atskirų „svietelių“ ir draugę — turiniu mūsų bendrosios idėjos; vidurėlio, kurs mus priaukintų vieną prie kito ir aižytų studentų reikalus ir jų tikslą.

Diegas panašaus vidurėlio jau išsprogo: šitai jau pasirodo trečiasai „Jaunimo Sapnų“ numeris. Išdrykę jie, savyje neaprybojami, kaip dažnai sapnai, — tačiau jie galėtų ištikrųjų tapti vienijančių Amerikos lietuvių moksleivius vidurėliu! Pamatytume, kad išsidraikiusieji savo sapnais, mislimi ir sulyg apsigyvenimo vietos moksleiviai yra kame nors „vienu“, turi savo bendrą tikslą, auklėja vieną ar kitą idėją.

„Jaunimo Sapnai“ galėtų visus Amerikos lietuvių moksleivius suplakti į draugę. Ir vėlei: kur viens — ten ne du, kur du — ten ne vienas!

Tai sapnas net kiltesnių pažiūrų svajotojais, negu rašytojo šių sapnų eilučių.

Budami kame nors „vienu“, — butinai turėtume atsakoma sau kertele savosios visuome-

nės grįčioje ir... Bendrai! pamatytume, jog patogią rėlę galime lošti!...

Ar mes nematome ką padarė „Aušros“ pazarda, ar mes patį negirdime savyje „Vai po“ aido?...

Beto, „Jaunimo Sapnai“ galėtų buti mokykla mūsų jaunų gabumų, kurių vaisių teip reikia mūsų tautai, ypatingai čia Amerikoje.

Kodėl šėdien prikaišiojimus kenčia mūsų „intelligentai“, už tai, kad nieko nerašą į laikraščius, visai neprisidedą prie bendrų reikalų? Vyrūčiai! zinote, kodėl? Jie nedrįsta jiems gėda pasirodyti ir redakcijoms ir visuomenei jie rašyti nemoka!... Veršiukais nebliovė, jaučiais užbaubti neįstengia. „Jaunimo Sapnai“ ar jiems panašus vidurėlis butinai išauklės ne vieną miklią ir brandžią plunksną. Išmokys mus rašyti!...

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Easton, Pa. Mūsų miestelyj jau pusėtinai lietuvių skaitlius. Susipratimas tarpe jų nelabai kyla. Yra čia jau ir dvi kuopos: viena L.S.P.A., kita — S.L.A., bet tosios nelabai auga. Gal kas užmes, kad čia niekas nieko neveikia ir kad kuopų draugai, apimti apatijos, sau snaudžia, už tai ir susipratimas tarp lietuvių čia da teip žemai stovi. Priešingai, čia kaip kurie draugai, teip sakant dirba net išsirdė; tik ant nelaimės, jų darbai, galima sakyti, be vaisių. Dėlko teip? Tam viskam užkenkia pegeras ir netaktiškas tų pačių draugų pasielgimas. Aš nekalbu, apie S.L.A. kuopos draugus, bet apie socialistų kuopą. Tie draugai, prigučintieji prie L.S.P.A., ir vadinantįs save socialistais, — kurių tikslas yra skelbti socializmo mokslą ir platint tarp žmonių melle ir velnybę, — jie

sakau patį tarp savęs pyks tasi, keikiasi, riejasi, kiek tik jiems lenda, ir žinoma, pašaliniai žmonės, matydami tokius jų tarp savęs nesutikimus, nenori nė jų žodžių beklasyti, nė ant susirinkimų eiti, — kur užsibaigia visada barniais ir išrodinėjimais viens kito blougų darbų. Ant galo žmonėms jau net įsipyko tie jų susirinkimai, kuriuose mažiau buna žmogų pamokinančio, negu papiktinančio. O per laikraščius tie patį draugai, arba tiesą sakant vadovai, skundžiasi ir dėjuoja, kad buk esą tamešus žmonės, kliutis darą kokie ten, „pusbajoriai“ (teip mat jie vadina lietuvius lenkiškai mokančius šnekėti). Kiek man teko matyti, tai žmonės, žinoma, kaip ir visur, yra tamsūs (tai kam dar reiktų juos šviesti, kad būtų jau šviešūs!); bet taktiškai ir apmislų tai ką veikiant, galima tikėtis, kad žmonės laipsniškai apsišviestų, imtų visi darbuotis. Tiesa, pas mus dabar susirinkimai buna beveik kas nedėlia, bet jie visada vienodi: nieko naujo nėra kam gerai papasakoti, o tos pačios dainelės, dainuojamos dviejų, trijų ypatų jau nubodo žmonėms ir klausyti. Bet ant kiek matyti ir iš tų pačių draugų, kad jie labai mažai supranta apie socializmą, nors pats nusiduoda dideliais esą gudročiais. Jie labai mėgsta su pasididžiavimu girtis savo „gerais darbais“, kurių vienok nėra tiek, kaip sakosi nuveikę; bet už tat moka labai puikiai kitus papeikti ir pastarųjų mažiausį kriselį nedoro pasielgimo pamato, o savo vien tik tai gerus darbus teįziuri. Matyti, kad užmiršta patarlė, kuri teip aiškiai sako, kad „pagyro puodas netaukuotas“.

Žmonės matydami tą viską, nenoriai eina į susirinkimus. Mano nuomone, geriau būtų padarius vieną gerą susirinkimą, į kurį užsikvietus išsilavi-

nusius kalbėtojus, reiktų gerai išaiškinti žmonėms daug naudingų dalykų; ir abejonės nėra, kad vienas geras kalbėtojas daugiau žmonėms naudingo pasakytų, negu desėtkas menkesnių mūsų draugų. Žinoma, aš suvis nėsu priešingas tankesniams susirinkimams; atpenč, geidžiu, kad draugai kuotankiausiai susirinktų, kad lavintųsi kalbėti, kad pritrauktų lietuvius norinčius pasiklausyti. Man tik tai tokie susirinkimai išrodo nenaudingi, kokie pas mus dabar darosi, — vien dėl barnių ir ypatiškių vaidų, kuriuos jie net „diskusijomis“ vadina. Man rodos, kad gali būti kiekvienam aišku, jog žmogus, platinamas kokią idėją ar mokslą, o patsai neprisilaikydamas to ko jis kitus mokina, argi gali jis įgyti užsitikėjimą? Argi gali kitas priimti jo žodžius už tikrus, kada mato, jog ir jis pats nebrangina savo idėjos ir daro suvis priešingai jo paties išartiems žodžiams. Eastono draugai (išimtinai — vadovai) veikia ir rašo kviesdami prie meilės ir vienybės, o patį pilni ant viens kito neapykantos ir užvydo, o ne broliškos meilės.

Taigi, draugai, — jeigu norime nuveikti ką gero, tai meskim į šalį tuos mūsų netikusius papratimus, tą puikybę ir didystę. Lai mūsų širdise dega meilė ir vienybė ir netrokškime tuščios svieto garbės, o dirbkime viską iš pasišventimo ir apmislų; tada tikrai apturėsime gerus savo darbo vaisius.

Petras Naudzius.

Pottsville, Pa. (Iš kalėjimo). Gegužio 6 d. čia atsidarė kriminalistų teismas; tuomet tarp ant apkaltintųjų lapo mažai yra lietuvių paminėta; rasi šiek-tiek paliaus ir mūsų broliai lietuviai lanke šiuos verguvs namus.

Laikraščių gauname uttek-

tinai; tik šiuo tarpu tankiai pradėjome negauti kai-kurių laikraščių, tai vieno tai kito numerio. Lietuviai linksmi praleidžia laiką prie skaitymo; tik tiek negerai, kad besiuotinėjant laikraščius viens kitam kalėjime esantiems draugams, tankiai prapuldavo. Pasirodė, kad tulas kalinys, A. Popieraitis, — „Žvaigždės“ korespondentas išsimislįo ty čia mėtyti ir naikinti kai-kuriuos laikraščius ir knygeles. Jis sako, jog visi laikraščiai ir knygos esą prakeikti, tik viena „Žvaigždė“ esanti šventa. Vieną dieną jis atėjo į svečius pas savo draugą Janulavyčių; tas skaitė garsiai „Saulės“ „Baltruviene“, tik pašoko „Žvaigždės“ agentas, — Popieraitis ir griebėsi „Baltruviene“ sudraskyt, — girdi šita k... tik sudegįt verta. Bet Janulavyčius, netekęs kantrybės, pagriebė „Žvaigždės“ agentą už pakarpos, sukaršė keletą rimbų ir da pašaukė perdėtinį, kurs ir išvarė jį iš to kambario. Dabar jau ir mes žinom, kas do vienas tas „reporteris“, kurs rašinėja „Žvaigždei“ iš mūsų kalėjimo visokius plepalus. — Abejonės nėra, kad jis ir dabar parašys keletą šmeižimų į „Žvaigždę“, kuri labai myli tokius „raštus“ talpjt.

Knygynėlis dabar geroje tvarkoj yra užlaikomas. „Lietuvos“ 17 N. buvo pagarsinta, kad turime 256 egz., o dabar prisiuntė M. Damijonaitis 10 egz., K. Gedeminas — 3; tad viso dabar yra knygynelyj 269 egz. — Aukautojams į šį knygynelį ištariame širdingą ačių.

A. Mozuras.

Herrin, Ill. Šitame miestelyj darbai eina nevisai prastai — per dvi savaiti galima uždirbti nuo 20 iki 50 dol. — Lietuvių čia yra pusėtinai, turi ir savo dvi draugystes: L. S. A. k. ir Lietuvių Ukėsų Neprigulmingą Kliubą. Bet

čia žmonelės da teip atšalę, kad nė prie tų draugų čių nenori prisidėti. Laikraščių neskaityto, ot sau pampia alų ir pasikui pasigere drožia kaziromis. Pagaliaus nė revoliucijos reikalams čia nesiseka padaryt tokias gaušias kolektas, kaip kitur matosi yra padaroma. — Balandžio 17, pusmetiniame susirinkime užminė S. Paleika apie aukas, taigi kliubas iš savo izdo paskyrė \$5.00 revoliucijai, o 5.00 prieglaudos namui; tą viską ir pasiuntėm „Lietuvos“ redakcijon.

J. Adomaitis.

Bakimayo, Ill. (Iš kelionės). Šitas miestas yra didelis ir dailus, farmerių apgyventas. Anglių kasyklė tik viena, bet ir ta dabar nedirba. Lietuvių čia nematėm nė vieno, nėgi kas girdėjęs, kad jie čia kada būtų buvę. Radom vieną lenkų, bet jau pavirtusią į amerikoną. — Dieną pabuvę traukėm per Jodin, į Beckmeyer, Ill. Radome 7 pavienius lietuvius, girdėjom, kad esąs vienas ir su šeimyna. Yra čia viena kasyklė, — dirba kasdien, per 13 dienų uždirba nuo 40 iki 50 dol. — Miestas visai naujas, žemės lotai pigūs; lietuviams velytina tenai važiuoti, tik nuvažiavus nėra reikalo sakyti, kad esi rusas ar lenkas, — jų čia nemėgsta; reikia sakyti, kad esi lietuvis. — Radome 4 gerai susipratusius lietuvius, — mus parsivedė į namelius, pavaišino ir pasirodė laikraščius: „Lietuvą“, „Vienybę“, ir šiaip jau keletą knygųčių. Matyt, kad skaito.

J. Kasperckas ir T. Žilburys.

Chicago, Ill. Pas mus lietuviai nesnaudžia, dirba kiek kas apie ką išmano: vieni rengia prakalbas, balius, koncertus ir tt., kiti geria, mušasi, bylinėjasi, taikosi ir vėl išnaujo geria ir tt. — Teip, iš tų paskutinių praėjusiose savaitėse buvo garsus lietuviškas

skandalas tulo K. su D. kurs judino visą mūsų publiką. Da lykas iškilo už moterę. Buvo po biskj ir muštynių, ir areštų. Bylos karzygiai dabar stovi po 4.000 dol. kaucijos ir laukia teismo ištarmės; advokatai, iš abiejų pusių gerai tepami, tęsia bylą vis tolyn. — Tai kur mūsų tautiečiai deda savo uždirbtus centus!

Gegužio 5 d. buvo lietuvių muzikantų parengtas pasilinksminimas ir koncertas. Dainininkai gražiai padainavo keletą dainelių, kas norėjo — smagiai pasilinksmino. Bet daugumas svečių pagirti negalima — užsilaike lyginai kaip kaimo gužynėse...

Svecias V. Štikas.

Cleveland, Ohio. Susiv. L. A. 22-ras seimas prasidės gegužio 27 d. Pirma seimo, nedėlio, bus apvaikščiojimas. Po apvaikščiojimo prasidės prakalbos. kalbėtojai bus šie: T. Baltrukonis ir A. Siderevyčius (abu vietiniai; teipgi žada atvažiuoti šie draugai: Fr. Bagocius, Balevyčius ir Grigaitis. Vietinės S. L. A. kuopos komitetas padirbo dailius ženklelius, kuriuos dalyvaujantieji prisiegs laike apvaikščiojimo gegužio 26 d. 3-čią val. po pietų. Tie ženkleliai parsiduos po 20 c. Kurie turės tuos ženklelius ir dalyvaus apvaikščiojime, tie bus dykai įleidžiami ant prakalbų; o neturintiems ženklelių ir nedalyvavusiems apvaikščiojime, įžanga ant prakalbų 26 d. bus po 50c. — Butų lakai malonu, kad kuodaugiausiai apvaikščiojime dalyvautų ir atsilankytų ant prakalbų 26 d. gegužio.

J. S. Karvelis.

Nesiuskime telegramu.

Štai jau atėjo 22-as Seimas S. L. A. Dėlto garbus draugai — šarnariai nesiuskime seimui linkėjimų telegramu, bet sius-

kimė gromatose, pridėdami po du (2 c.) centų pašto markutėmis už kiekvieną žodį, kaip kad mokėtumėm už telegramą, ir adresuokime šiteip:

Lithuanian Convention,
Acme Hall,
Cor. 9-th St. & Central Ave.
S. E. Cleveland, Ohio.

Didėi geistina yra, idant siuntėjai linkėjimų savo aukas skirtų politiškams kaliniams, kurie kenčia inkvizicijos kankinimus kalėjimuose ir bada, ištrėmimo už visus žmones, tūkstančius laisvės.

P. Mikolainis.

Liet. Socijalistu Sajungos Susivaziavimas.

(Prašant buvusiems minėtos sąjungos vadovams, patalpiname čionai, dėl žinios visuomenei ir mūsų skaitytojams, lietuvių socijalistų susivaziavimo nutarimus, kurie tikimės daugeliui bus akyvi perskaityti ir turėti po ranka).

Balandžio 28 d., šių metų, Waterbury, Conn., prasidėjo ir per sekančias penkes dienas atsibuvo „Lietuvių Socijalistų Partijos Susivaziavimas“. Po sėdžiai atsibuvo ant gatvės Green, N. 103. Nuo kuopų pribuvo 28 atstovai; teipgi 5 C. K. nariai, 1 čarterio komisijos narys, 1 L.S.D.P. atstovas — P. Grigaitis ir 1 „Soc. Party“ atstovas — A. Bentner. Viso 36 atstovai.

Nutarimai:

1. Susivaziavimo nutarimai turi but pilnybėje užrašyti į tam tikrą „Susivaziavimų Protokolų“ knygą (ikišiolai jos nebuvo: nupirkt), ir tą knygą saugiai užlaikyti. Kiekviena me sekančiame susivaziavime tą knygą priduoť ir paskutinį protokolą pirma svarstymų perskaityt.

2. Susivienijimas su katraja nors iš vietinių socijalistų partijų, — nors ir daugelis buvo simpatizuojančių susiliejimui su „Socialist Party“, — tapo

atrastas visgi perankstyvu ir atidėtas ant tolesnio laiko; „S. P.“ atstovui išreikšta nuo liet. socijalistų karštas pasveikinimas ir užtikrinimas, kad susiliejimo diena vis tiek nebetoli.

3. Vardą „Lietuvių Socijalistų Partijos Amerikoje“ nutarta pakeist ant „Lietuvių Socijalistų Sajunga“, sutrumpintai: „L.S.S.“; angliškai vadinasis: „Federation of Lithuanian Socialists“. Po tokiu vardu liet. soc. sąjunga išsijims sau ir čarterį.

4. Čarteris sąjungai nutarta, ar maždaug pataita jimt iš New Jersey valstijos, kaipo pigesnis ir platesnė svarbą turintis tarpe kitų Šiaurinės Amerikos Valstijų.

5. Išims čarterį naujai išrinktas sąjungos Pildomasis Komitetas, susinešęs su buvusiaja, II-ame susivaziavime išrinktąja „Čarterio Komisija“.

6. „Kova“ turi ir ant tolesnio pasilikti lietuvių socijalistų organu; sąjunga jį leis savo lešomis ir po savo firma; tiktai iki čarteris bus išimtas — taigi ir iki firma bus įstatymiškai valstybėje pripazinta, — drg. J. O. Širvydas skaitysis už nominališką „Kovos“ išleitoją. Iki to laiko „Kovos“ antgalvįj teip skelbsis firma: „Publisher — J. O. Širvydas; Chief Editor — J. Baltrušaitis (kurį paskiaus išrinko redaktorium).“

(Toliaus bus.)

Atsakymai.

Chicagiečių III. Gali but, kad tamistų revoliucijinis komitetas nežino, kokius revoliucionierius šelpt, ir labai natūrališkai, kad jie teiraunasi pas Lietuvos žmones, kad ir pas laikraščius. Tame visgi nesimato jų blogų norų. Išsiteiraus, dazines ir tada geriau supras, kaip turi revoliucijos labui darbuotis. Revoliucijos darba ne ypotos ne laikraščiai neuždengs, nors ir kazi-kaip norėtų. — Toji žinutė nepatilpa.

Cleveland, Ohio.

Guodotini Tautiečiai Clevelando ir aplinkinės — kaip jau jus esate girdėję, kad yra rengiamas busentis XXII Seimas S. L. A. Taigi guodotinių lietuvių Clevelando meldžiu atkreipti atydą ant paskirtos dienos, tai yra 26 gegužio, kurio prasidės apvaikščiojimas ir tęsis iki ketvergo vakarui, taigi guodotinus lietuvius ir lietuvautes meldžiame nepraleisti šito garbingo XXII Seimo, kuris jau yra plačiai žinomas lietuviams ir Amerikos visuomenei, taigi guodotini lietuvių ir lietuvautes pasistengkime jį apvaikščioti ir pasiroditi akyse kitataučių, jog ir mūsų tauta gyvuoja ir moka vesti civilizuotai savo tautos reikalus. Tegul pasklinda garbus vardas mūsų tautos neteip kaip šiandien, kuris yra apleistas nuo mūsų Clevelandiečių lietuvių ir mažai tezinomas mūsų mieste ir da akyse kitataučių mūsų mažai esame persistatę, per ką mūsų lietuvių ir gauname nešti kitataučių vardus. Juk mūsų tautos vardas serovės laikuose gana aukštai stovėjo akyse svetimtaučių ir visoj pasaulėj buvo žinoma. Taigi guodotini broliai ir seseriai, jeigu norime kad mus nepravardžiuotų visokių svetimtaučių vardais, tai glauskimės po tautiška vėliava (po karuna), kuri mus visus perstatis akyse svetimtaučių ir anie mus pripažins, jog mes esame sunus ir dukteris Lietuvių tautos. Taigi broliai ir seseriai turime dabar progą ką aukščiau minėjau tą viską atlikti, tai tam darbu yra paskirta diena 26 gegužio, pribus iš įvairių kraštų Amerikos kalbėtojai ir kurem dalyvaus miesto majoras su pasveikinimu lietuvių atbudimo tautos ir paskui deklamacijos, dainos ir teipgi grajs garsus lietuvių benas iš Wilmerding, Pa. ir skambės aidas no lietuviu po Clevelando miestą.

Suguodone Seimo rengėjai 14-tos kuopos S. L. A.

Berlyne atsibuvo įdomus teismas, kurs nagrinėjo bylą tulo darbininko Bruning už įžeidimą kaizerio Viliaus. Mat kaizeris važiavo automobilij pro budinką, kuriame dirbo Bruning, ir kazi kas nuziurėjo, buk šis iškišęs kaizeriui liežuvį. Nors Bruning teisinosi ir sakė, kad jis tik norėjęs sušukt „ura“, vienok teisdarys dabar jo liežiui jau nebetikėjo ir jo savininką pasmerkę devyniems mėnesiams kalėjimo.

Žmogaus smegenų svarnumas.

Yra toks mokslas, vadinamas frenologija, kurs išimtinai užsidavė išstudijuoti žmogaus galvos smegenis. Frenologija bando susekti, pagal žmogaus smegenų sąkrovinį, iš paties žmogaus pobūdį. Teisybė, kad pats „tikrasis“ mokslas, kurio dabar mokinasi mūsų jaunuomenė universitetuose, frenologijos nepripažįsta; „tikrasis“ mokslas sulygina frenologiją su nusibankrutėjusia astrologija, tai yra su seniau klezdėjusiu mokslu apie išskaitimą žmogaus ateities žiurintį žvaigždes. Ir iš-tikro, jau daugiau mes norime žmogaus smegenis iširti, tuom mažiau mes apie tą stebuklingą žmogaus organą teži-nome.

Iki vėliausių laikų vis buvo mislijuama, kad juo žmogus turi didesnę galvą ir sunkesnes smegenis, tuo jis yra gabesnis ir išmintingesnis. Frenologai vienok tą užginčijo, nes jie išty-rinėjo ir atrado, kad kaip kurie genijai turėjo nepaprastai lengvas smegenis, priešingai buvo daugelis visiškai idijotų žmonių, nors jų smegenis buvo nepaprastai sunkios ir didelės.

Todėl tenenuliusta tie, kurie turi mažiukes galvas, o vė-lei tenepasikelia puikybėn didžiagalviai,—nes pati frenologi-ja, smegenų mokslas, atima progą vieniems aimanuoti, kitiems čvierytis didumu galvos...

Tarpe tos painiavos, vienok pripažinta yra garbė daktarui Bischoff, iš Bonnos, kuriam pasisekė grynai moksliskai iš-tirti žmogaus smegenų svarumą. Taip jis rašo, kad vyriškio smegenis buna: aukščiausiai 1.925 gramai, vidutiniškai — 1.362, žemiausiai 1.018; moterių: 1.565, 1.219 ir 820 granų. Italas Broca, anatomistas, sako, jog vyrų smegenis esą 11 proc. sunkesnės už moterių.

Prie progos čionai paduodame toblyčaitę smegenų, kurių savininkai buvo savo laiku garsingais pasaulio vyrais. Jeigu smegenų sukumu mieruot jų darbus, tai skaitytojas pats atlik tą darbą ir be frenologų.

Turgenjev, rusų novelistas (gr.)	2.012
La Fontaine, pranc. sakmininks	1.950
Volta, italų fizikas	1.850
Cuvier pranc. gamtininkas	1.830
Ben. Butler, amer. politikierius	1.758
Dekartes, pranc. filiozofas	1.700
Boileau, pranc. kritikas	1.690
Thackeray, angl. novelistas	1.658
Traiu, amer. excentrikas	1.525
Websteris, amer. diplomatas	1.518
Napoeleonas III	1.502
Agassis, šveic. gamtininks	1.495
Gaus, vok. matematikas	1.492
Skobelev, rusų generolas	1.457
Helmholtz, vok. fizikas	1.440
Grote angl. istorikas	1.410
Bertilon, pranc. antropologas	1.398
Whitman, amer. dainius	1.282

Patarimai mainu darbininkams.

Kaip mūs žmonėms reiktų daryti, idant pasisekimą užtikrinti.

Atsiranda mainierių, ką tvirtina, užsidėjimas didelių kompanijų esąs neteisingas dalykas dėl darbininkų, o tuom tarpu turi pripažinti, kad toms didelėms gerai sekasi, o toji su kuria mainieriai daugiausiai susideda—anglies savininkų organizacija, duoda darbo tūkstančiams darbininkų.

Vieton skūstis, kad neteisinaigai apsieinama, darbininkai turėtų pasekti prezidento J. Mitchello patarimą ir su visa energija triusti apie ištobulinimą mainierių unijos. Visi kapitalistų pinigai būtų ant niek, jei nebūtų darbininkų dirbančių; ir pinigai ir anglies savininkai stovėtų dyki, jei ne atsirastų mainierių noringų iš-inti tą anglį, kurią gamta pakavojo žmonijos pasinaudojimiui.

Iš visų šios šalies dalių, kad esti metiui darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai ištikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie priguli, ir kur jie klauso savo viršininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamo kinimą tie mainieriai, ir tokią yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kurį jų unijos galybė jiems iš-gavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apleisti ją ir susižadėti kelis dolerius, kuriuos jie būtų tu reję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies anglia kasyklų darbininkai neturėjo pagabesnės valandos apsvartyti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramų visuose mainu

distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebūtų galeję įgyt be unijos pagelbos, ir kuris geriau juos sutaikė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūs viengėnčiai, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchell'io dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolyje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių gale metų susimazino, vietoj ką turėjo pasidaugint.

Labai pertikrinantis apie unijos galybę atsitikimas buvo Harisburge, kur 18 tikrų mainu darbininkų priėmė prisiegą kaipo legislatoriai, sąnariai in-rednės, išleidžiančios šiai valstijai tiesas.

Kada jie pastojo kanidatais, mainieriai priėmė juos ir jie tapo išrinkti. Dabar jie budami legislatoroje, galės prigelbeti mainierius, pasistengdami išleisti tiesas mainieriams nau-dingas.

Suvienytų Amerikos mainierių urėdninkai, kurie per pas-kutines keles savaites laikė mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieri mainierius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik-tai distrikte laike dviejų savai-čių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 mainierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksma, kad jie dabar yra un. sąnariais, tačiau reikia gailė-tis, kad ėmė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams su-šaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Kritika ir biblijografija.

Atsargiai su ugnimi! t. y. su knygomis. Vertė iš lenkiško Kun. K. Š. Kaina 6 kop. Kaunas. Spaustuė Sokolovskio ir Estrino. 1906. Pust. 41. Švento Kazimėro Draugijos išleidimas.

Kadaėi minėta knygutė yra versta iš lenkiško per kun. K. Š. taigi reikia manyti, jog kun. K. Š. ją išverzdamas, patvirtina ir prijaučia josios turiniui, ir tokiu budu jis drauge su autorium atsako jos suklydimus arba neteisybes.

Aš kaip mylentis teisybę, bandysiu nurodyti, kaip kurias, tenai esančias klaidas, idant skaitytojas galėtų matyti ir antrąją pusę ir tokiu budu spręsti apie vertumą tojo teip uoliai per kunigus platinamojo pamfleto.

Skaitančiam viršui minėtą knygutę tuojaus duodasi patėmyti iš jos turinio, jog josios autorius vertėjas yra kunigėlis, ir neišpasakytai bijo, ir ne be reikalo bijo, kad teisybė neišeitų į viršų ir neatsistotų žmonių akise; ir dėlei šios priezasties autorius stengiasi visokiais budais nustelbti ją. Bet veltui! Ir kadaėi šėdien kunigams tik vienas ginklas bepaliko,—tai melas, todėl visai neįtabu, kad ir minėtos knygutės autorius nesigėdi visomis spėkomis juomi (melu) naudotis.

Jis priveda iš biblijos ištrauką, kuriojo pasirodo, jog V. Jezus pasakė šv. Petriui: „Tu esi uola, o aš ant tos uolos pastatysiu mano baėnyčią“. Kunigėlis tam tvirtai įtiki ir pridėda nuo savęs: „aš žinau, kad tą pasakė V. Dievas šv. Petriui“... Čionai reiktų apsistot ir pamislyt, kad Petras užsigynė V. Jezaus, meluodamas, buko nepaėjstas. O popieziai yra tikri įpėliniai ne Kristaus, bet šv. Petro, kuris užsigynė teisybę. Čia yra didelė kame nors nesuomonė: arba Kristus nepažino Petro veidmainingumų,

arba ant veidmainybės pastatė ir... baėnyčią.—Kad autorius seka šv. Petro pėdomis, tai — labai aišku, nes draudžia žmonėms skaityti moksliskus raštus, be kurių ir patys kunigai negalėtų išėiti į kunigus. Mat jam ir jojo luomni darosi baisu, idant žmonės nepatirtų moksliskų teisybių, prie kurių kunigėliai neįstengia pritaikinti teologijos (mokslo apie Dievą), kurio teip ilgai (anot šios knygutės autoriaus) mokinasi siminarijoje...

Beto, rodos siminarijoje mokina netik „mokslo apie Dievą“, bet ir „mokslo apie velnią“, ir mokslo apie pragarą.

Štai ką baėnyčia mokina apie Dievą. — Ji tvirtina, kad Dievas sutvėrė svieta ir milijonus kitų svieta ir sauliu per 6 dienas, pripildydamas viskuomi neišmatuojamą erdvę, ir sutvėrė visokią esančią gyvybę ir ant pabaigos, sutvėrė ir žmogų, kuriam liepta buvo pažinti ir garbinti Dievą, ir kad padarė dėlei žmogaus puikų daržą, ir kad viduryje to daržo pasodino medį su puikiais ir viliojančiais vaisiais, bet kurie buvo baisiausiais nuodais. Ir anot, M. Babcock, kadaėi Dievas žinojo viską, taigi žinojo ir kokios pasekmės bus: —Jis žinojo, kad žmogus valgys šių vaisiu; dar blogiau, sutvėrė velnią ir padarė jį žmogaus gundintojum; su Dievo žinia velnias paėmė žalčio pavidalą ir prigundė žmogų ragauti Dievo uždraustąjį, puikų, bet prazutingą vaisių. Budamas silpnas ir nemokintas, žmogus įpuolė į jam sutaisytas kilpas,—jis ragavo, ir su Dievo žinia Dievui nusidėjo. Per šitą nelaimingą atsitikimą, žmogus ne tik ant savęs užitraukė mirtį ir amžiną Dievo rustybą, bet tuomi užtraukė praėikimą ir ant milijonų jo ai nių, kurie vėlesniuose amžiuose gyveno. Ir toksai žmogaus nuopulimui surėdimas, pagal baėnyčios mokymą, esąs didėliau-

sia Dievo meilė ir mielaširdystė...

Šitame pirmam mėginime, Dievo priešus Jį apgavo ir išplėšė nuo Dievo milijonus žmonių. Tukstančiai metų slinko, velnias nuolatai ant svieta laimėjo prieš Dievą ir tapo valdančia dvasia tarp žmonių.

Dievas labai gailėjosi širdy, kad sutvėrė žmogų;—teip rašo ir biblija, ir kad išplėsti jį iš globos velnio, jis užleido didįjį tvaną, kuris apėmė visą svieta ir paskandino kiekvieną žmogų ir visokius gaivalus, išskiriant įkrovą vieno laivo. Bet šitas viskas nieko negelbėjo. Žmogus vis griešijo ir velnias vis turėjo ant žmogaus didesnę valdžią. Šita kova tarp Dievo ir velnio traukėsi per tukstančius metų, bet, velnias buvo neatmainomai džiaugsmingas ir pergaletojas kiekviename susirėmime. O varėšas žmogus buvo gi tosios kovos auka. Ir, kaip įtabu! Žmogus išpildė, kas buvo paskirta jam nuo Dievo, ir tuomi užitraukė ant savęs amžiną Dievo neapykantą, ir tapė prasudytas ant begalinės bausmės pėkloje...

Taigi, jei autorius tos knygutės—kunigėlis teip ilgai mokinosi „mokslo apie Dievą“, lai pasako, kodėl Dievas, jei visagalis ir mielaširdingas, nenuzudo velnio, kuris jo akivaizdoje nustveria tukstančius nekaltų dušių? Ir, ar tai galimas daiktas, kad mielaširdingas Dievas per keturis tukstančius metų (nuo Adomo iki Kristui), butų pavedęs visą žmonią velniui, kuris tik turėjo pragaro nasrus pradareis laikyti, o žmonės krito lyg musės į pragarą?...

Bet, anot raštininko M. Babcock, po keturių tukstančių metų Dievo širdis vienok susigriaudino ir jis staiga panorėjo išgelbėti likusius savo vaikus; Dievo meilė buvo tokia didelė, kad jis paaukavo gyvastį savo vienatipio sunaus atpirkimui svieta.

Kristus nukentė baises kančias už nuodėmes žmonių, praliejo Dievo Sunus savo kraują svieta išpirkimui; bet bandymas išganyti svieta per Sunaus kraują iki šiol nebuvo labai laimingas: šėdien svieta ne kiek ne mažiau griešija už senovės žmonią ir velnias pasekmingai renka sau aukas šėdien, kaip ir per keturis tukstančios metų prieš numirimą Kristaus... Man užėina ant mislies, kad: ar negeriau butų pabandyti išganyti svieta per kraują velnio, t. y. numarinti jį? Ir da sykį klausiu: Dėlko Dievas nenuzudo velnio? Mums pasakoja, kad velnias nuolatos gundąs žmogų griešyti. Taigi, jei Dievas nori kad žmogus negriešytų, kodėl nenuzudo velnio?..

Toliaus, autorius „Atsargiau su ugnimi...“ leidžiasi kritikuoti raštus. Jis sako: „popieris išrodo nekaltas. Tuo tarpu per tą popierį kalba žmogus bedievis ir paleistuvis, o kartais ir toks, kuris jokio tikėjimo neturi“.

Visiems gerai yra žinoma, kad šiosios gadynės kunigai paprastai tuosius vadina bedieviais, kurie mokslo akimis žiuri į visą pasaulį. Netikiu, kad rastųsi tokių žmonių, ką netiktų į Dievą. Gal jie neįtiki į rustų, nemilaširdingą, kraują mylintį, puikybes ir keršto pilną Dievą, tai yra toki Dievą, kurį skelbia mūsų kunigai ir kurio vardan jie sutepė savo rankas krauju tukstančių nekaltų aukų (rašo prof. Draper, jog tarpe metų 1481 ir 1808 baėnyčia ne mažiau kaip 340,000 žmonių įvairiais budais nubaudė už netikėjimą; 32,000 sudegino). Skaitykime istoriją, o rasime, kad kunigų baėnyčia (atminkit: sakau kunigų, ne Dievo!) dasilytėjo baisesių nedorybių, žvėriškumų, ir baisybę žmonių nukankino ir išmušė vardan Dievo! Tai šitokis Dievas kunigų (ne žmonių) baėny-

čioje!

Kad yra Dievas, rėdantis, suteikiantis gyvybę ir periman-
tis viską—tai niekas nė negin-
čija. Bet nė vienas (neiškiri-
ant nė popiežiaus), nepaži-
tame Dievo ypatybių; apie tai
tik galime spręsti, matydami
jo darbus ir stengdamiesi pa-
žinti jo valę išreikštą jo knygo-
je—gamtoje...

(Užbaiga seka.)

Laisvės mylėtojas.

Isz visur.

Prancuzijoje katalikų dva-
siškija dar jokiū budu nesitai-
ko su valdzios paliepipimais,
nors ir sako, jog visokia val-
dzia (santi nuo Dievo pastaty-
ta). Teip, ypatingai Nantes ur-
šuliankų klioštoriuje ilgai bu-
vo keliami maištai, valdzios
nauji įstatymai išjuokiami ir
mindžiojami. Joki geri perspė-
jimai maištininkams—minyš-
koms negelbėjo. Todėl, 5 ge-
guzio valdzia nusiuntė 50 zan-
darų, kurie radę dručiai užda-
rytus yartus, juos išvertė, ir
visas minyšką su jų kunigė-
liu išgabeno laukan. Susirin-
kusi goveda norėjo už minyš-
ką užstot, tačiau netikėtai tas
noras nuėjo niekais, nes ir pa-
tįs užstojėjai tapė sujimti.

Kynuose siaučia baisus ba-
das; ypatingai jis smarkauja
apielinkėse Sing-Kiang-Pu,
kur žmonės peralkę nebepa-
vilkdami kojų sukniumba ant
gatvių ir numiršta. Valdžia ir
labdaringosios draugijos tiek
teįstengia suteikti baduoliams
pagelbos, kad parupino keletą
desėtkų karų, jaučiais užkin-
kytų, kurie važiuoja ir renka
nuo gatvių išbadėjusius vyrus,
moteris ir vaikus; paskui išve-
ža iš miesto ir gaivina su ry-
zių sriuba. Ant laukų žmonės
kerta nenunokusius javus ir
net su žaliais šiaudais valgo.
Pasekmės iš to teipgi labai
blogos, nes gauna drugi ir ty-
fą.

Netoli Lietuviškosios Bras-
tos, privatiškuose namuose ca-
ro policija užčiupo ginklų są-
krovą ir slaptą knygyną; rasta
17 revolverių ir 500 šuvių. —
Simferopoliuje ir-gi savuodė
revoliucionierių spaustuvę,
kurioje spauzdinosi laikraštis
„Soldat“. Atrado 15 puđų li-
tarų. Sujėmė keletą žmonių.
Po grindimis šitoje vietoj teip-
gi atrado ginklų ir daugybę
nelegališkų raštų. — Akyva,
kas tais revoliucijiniais darbais
beužsijema,—juk jau bus me-
tai suviršum, kaip Trepovas
sakė, kad išgaudės visus revoli-
ucionierius...

Florencijoje, Italijos krašte,
tapė atimta kunigystė lenkui,
kun. J. Cichy. Šis kunigas mat
parašė knygutę vardu „Baz-
nytinių nedorybių šaltinis“,
kurioje kritikuoja Rymo dva-
siškiją, pagaliaus patį popie-
žių, nurodinėdamas, kad po-
piezius tiktai Italijos kunigija
ir katalikais tesirupina; tą pa-
tvirtina šiuom faktū, kad ir
paskutinėje konsistorijoje po-
piezius paskyrė kardinolais net
5 italus. Nurodo teipgi, kad
popiezius, besirupindamas Ry-
mo politika, visai apleidė tikė-
jimo reikalus.—Tai buvo per-
daug teisybės ir už tai popie-
žiaus valdzia teisingą kunigą
nubaudė.

Yra žmonių ant sviato, ku-
rie ir be laikrodzių laimingai
gyvena. Vakarinėje Aprikoje
yra negrų respublika, vardu
Liberija, kurioje sakoma, nėra
nė vieno laikrodžio. Nors laik-
rodzių ten ir nėra, tačiau gy-
ventojai laiką skaito valando-
mis ir minutomis, ir teip gerai
skaito, kad sako retai kada
ant keleto minutų suklysta.

Kad klebonijų gospadinės
tari truputį daugiau šventumo
negu prasti mirtinieji žmonės,
tai parodė tulas Prancuzijos
klebonėlis, Ixeu valdčiuje. —
Buvo teip: atlydėjus kaimie

čiams velionį, klebonas kazi-
ko biskį neįgaluodamas, pa-
siuntė gospadinę pasitikt šer-
meninkus; ši nuėjo su varga-
mistru ir zakristijonu, pakrapi-
no lavoną, ir prie didžiausio
šermeninkų nusistebėjimo
„įpravodino“ visą procesiją į
bažnyčią.

Neapoliaus apielinkėse, Ita-
lijoje, apsireiškė kurtus, apa-
čioje žemės drebėjimai. Drau-
ge su tuom pradėjo kilti iš
miegojusių ugnekalnių dumai
ir siera. Pakol kas dar tik pra-
deda rodyt rustybę ugnekal-
niai Etna ir Stromboli. Bet
mokslinčiai pranašauja, kad
prabus ir vulkanų milžinas
Vezuvijus, tas pats, kurs 79 m.
po Kristaus, užpylė tris dide-
lius miestus: Pompeją, Hercu-
laneum ir Stabiją. Aplinkiniai
gyventojai pilni baimės.

Kiek Rusija turi skolų?

Pradedant 1905-nosius me-
tus, Rusijos Izdas buvo skolin-
gas kitoms šalims 7 milijardus
rublių; pabaigoje tų metų Ru-
sijos skolos pasididino ant tri-
jų ketvirtadalių milijardo rub-
lių. Bėgyj 1906 metų valdzia,
be Dumos žinios, pasiskolino
843 milijonus rublių ant 5%,
be to dar skolinosi nuo įvai-
rių bankierių, ant trumpo lai-
ko, 353 milijonus rublių. Pra-
dedant 1907-uosius metus jau
turėjo caro valdzia skolos
8.000.000.000 rb. Vienių tik-
tai palukanų ant metų išmoka
381.000.000 rb. Šįmet jau vė-
lei užtraukta naujos paskolos
apie 70 milijonų rb. — Ap-
skaitoma, kad ant kiekvieno
Rusijos žmogaus, t. y. ant
kiekvienos „dušios“ išpuola
po 61 rublį skolos.

Ateis laikai...

Ateis laikai — jie nebetoli —
Pažins tad brolis savo brolių;
Viens kitą varginti nustos!
Pasauljy niekas nevaitos!
Išnyks visokios neteisybės,
Prapul kraujuotos vyriausybės,
Karalių sostai sutrupės:
Jų garbint niekas nenorės!
Nebus kareivių, nė verkimo,
Nebus nė kraujo praliejimo,
Nebus jokios tada valdzios,
Liuosybės trokš visi saldžios!
Išnyks varguolių prispaudimas,
Prapul biaurus jų apgavimas.
Ant sviato ponų nebebus,
Žmonių skriaudėjai tad prazus.
Išnyks šventieji parizėjai,
Tikri tamsybės apginėjai,
Teisybės saulė šviest pradės
Ir tikrą Dievą paregės!
Bus žemėj Dievo Karalybė,
Žydės visų žmonių brolybė,
Ramumas, meilė viešpataus,
Ir labai žmonės tetarnaus!
(„Liet. Ukininkas“).

Baltus! Baltus!

Dr. D. L. K. Vytauto vienuoliktas metinis bus laikomas 30 Gegužio 1907, svetainėje Odd Fellows Hall po No 515 Fremont st. Boston, Ma.s., prasidės 1-mą adyną po pietų ir trauksis iki 12 nakties. Už kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites iš Bostono ir apie linkės atsilankyti, nes vieta puikiause Bostone, grindis ant sprendzinu, aksominės sėdynės, zerkolinei langai, teipgi Dr. D. L. K. Vytauto visados savo svečius užganėdina valgymais ir gėrymais, malonėkite atsilankyti kuonoskaitlingiause nes vietos yra ant penkių tūkstančių žmonių.

Baliaus Komitetas.

Pittston, Pa.

Jūs patys galite suprast, kad važiuojant 17 dienų per marias ir sveikiausias žmogus turi apsirgti, o sergantį nepriima į Ameriką, tai jis ir vėl turi važiuot 17 dienų atgal Teip važinėjami žmogų sunaikina jo turta ir jį patį varo iš svieto. Bet nuo tokių nelaimių galite apisaugot. Pirkdami šipkortes klauski pas mane, o aš jums pasakysiu kokiu būdu galite pervaziuot į 7 dienas, tai į tą trumpą laiką ir silpnas žmogus išliks nesirgęs ir laimingai atvažiuos pas jus į Ameriką. Norėdami žinot tikrą teisybę, paklausinėkit tų žmonių, kurie jau per mano pagelbą atvažiavo į 7 dienas per marias be jokio vargo laimingai pribuvo į Ameriką. Ir jūs turite tiesą naudotis tuo, kas yra geriau. Iš toliau klausgite per laiškus.

Parluolu diegorėlius, lenčuzėlius, visokius žiedus, mašinas gramaton dukuot \$4 iki \$100.

Suone u pinigais, Daviernastes, šipkortes į visas dalis svieto.

Su guodone

G. J. JESZMANT.
171 N. Main st. Pittston, Pa.

Pažįstamiems ir draugams

Siuomi pranešti draugams ir mano pažįstamiems mano naują a'risą, kuriuomi kas turėdami kokį su manim reikalą praštu teip ir adrisuoti J. O. S. rvydas, 224 E. Main st. Pittston, Pa.

Papročiai ir charakteris.

Labai lengvai gali patirti žmogaus charakterį iš jo pasielgimų, papročių. Neatydus, apsileidęs žmogus yra visada nepastovus savo užsiėmimuose, kuomet atydus, puktuališkas žmogus yra ištikimas; žmogus „perdėtinio ego“ tipo yra savameiliškas, saunaudiškas, o žmogus, kenčiantis nuo negero gromuliojimo vidurių yra surugusio temperamento ir atstumiantis. Kaip kurie žmonės negali jokiū būdu pumesti savo blogus papročius, vienok tie, kurių temperamentai paeina nuo blogo valgio suvirinimo, negali buti atleisti, jiems negalima atleisti už nežiurėjimą savo organizmo. Visiems labai gerai žinoma, kad Trinerio Amerikoniškasis Elikasyras Karčiojo Vyno, turi geriausias ypatybes kaipo vaistas nuo negromuliojimo, neveiklymo gromuliojimo organų ir yra priimniausias vaistas gerti. Vaistas veikia tiesiog ant skilvio, padarydamas jį tvirtu ir atsakančiu priimti maistą ir jį atsakančiu suvirinti, be mažiausio nepasisėkimo. Gromuliojimo eigis atsibus reguliariškai ir gerai ir kankinys tuojaus pasijus sveikesniu ir tvirtesniu, bus linksmas ir geriausias upe. Vart k šitą vaistą nuo visų gromuliojimo sistemcs nesveikumų. Padarytas iš gryno vyno ir žolėlių. Gaunamas aptiekose.

Jos. Triner, 799 S. Ashland Av.
Chicago, Ill.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 3 dol., puosei metų 1,50. Adresuok: 627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

Lietuviškos Literatūros agentas.

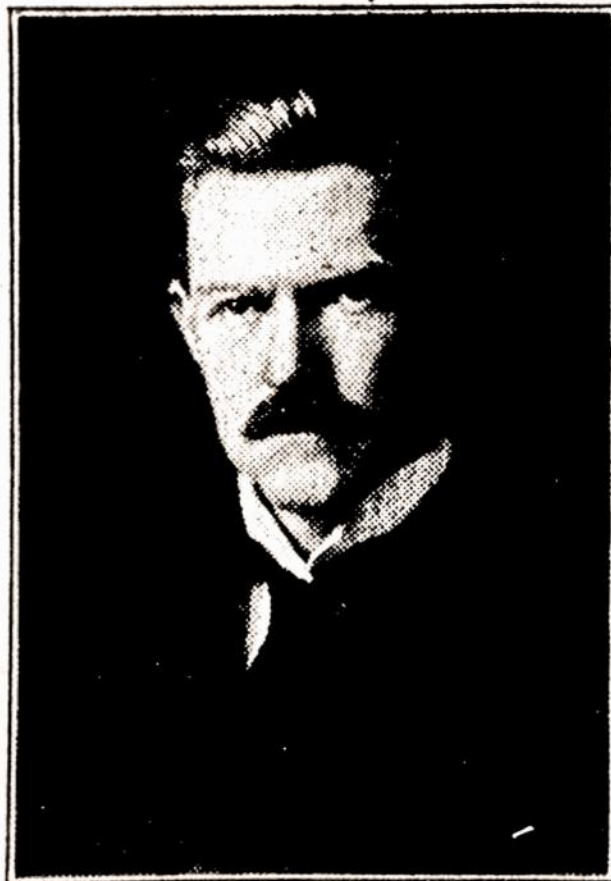
Visokios lietuviškos kalboj knygoj yra gaunamos pas mane; teipgi užrašinėju lietuviškus Amerikos laikraščius ir iš Lietuvos „Skardą“. Lietuviai, visados kreipkitės pas savo draugą, P. J. KAILIŲ, 1515 Sheffeld st., Allegheny, Pa.

Apgarsinimas.

Kas man prisiųs 25 adresus savo pažįstamų Amerikoje gyvenančių gaus gražią dovaną. W. Darkewicz
144 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

Puikiausias dirbėjas laikrodžių Isidor Glou.

Pardoda laikrodžius sieninius ir klizeninius vyrizkus ir moterizkus, žiedus, bransoletas, spilkas ir visokius auksinius daiktus, teipgi uželma įtalyms. Viskas už pigiašlapreka. 102 Main st. Plymouth, Pa.

ANT SUDŽIOS**Paul J. SHERWOOD**

prašo Jusu balso,

BIRŽELIO 1-mą

1907

Suteikia mums progą kalbėti naudai pono PAUL J. SHERWOOD, žmonių draugo ir kandidato ant Sudžios. Mēs neesame apmokami tai daryti, mēs tai darome dėl naudos prastų žmonių. Mēs zinome P. Sherwoodą, Jis yra darbininkų prietelis, Jis yra vertas žmogus, kad darbininkai ir visi žmonės turi jį turēt už Sudžią. Tada gausime teisybę. Tegul visi atei viai darbininkai ima sau ant mislių, kalba ir dirba apie jį ir balsuoja už P. SHERWOODĄ paskirtoje balsavimo dienoje, kuris atsibus 1-mą Birželio 1907, nuo 2 iki 8 val. vakare. — P. SHERWOOD yra iš prastų žmonių ir simpatizuoja prastiems. Jis yra draugiškas ir teisingas visiems žmonėms. Kiti republikoniški kandidatai yra priešingi darbininkams, aristokratai ir korporacijų žmonės. Nominavokime ir išrinkime p. SHERWOODĄ, o turesime sudžią teisingą visiems, neskiriant tautos.

PASARGA DEL PAMEGDŽIOTOJU.

Bėgyje paskutinių kelių metų atsirado daug pamėgdžiotųjų mano Trajankos, taigi būvau priverstas išimti patentą ant Trajankos U. S. P. Office, Washington, D. C. Franėšu publikai, kad pirkdami visados reikalautumet KAZUNO TRAJANKOS, o pamėgožiotojams, teipgi pranešu sustoti vartojus žodį Trajanka, nes kitaip bus pašaukti į U. S. sudą. Mano Trajanka sudėta keturkampiuos geltonucs baksukuos ir parsiduoda po 25c. ir 50c. baksukas. Lietuviški štorininkai laiko beveik visur. Per pačią reikia prisiųt 5c. arba 10c. jeigu pas mus siunčiat.

Agentų reikalaujam visur.

L. M. KAZUNAS,

Shenandoah, Pa.

GRAMATIKA**angliškos kalbos.**

su ištairimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu - \$1.25

Naujas Budas

išsimoktino gražiai lietuviškai rašyti, be pagelbos mokintojaus, 24 psl., su prisiuntimu 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,

P. O. Fox 62 New York City.

Lietuvos Ukininkas.**LAIKRASZTIS**

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išėina viena kartą per sanvaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvoj metų prekė... \$1.80;

Amerikoje... \$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir geri pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai M. J. DAMIJONAITIS,

3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.